

VASÁRNAP

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Főszerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(C. Falu) Magyar Gazda és Földművel. Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postafutárképzőbizánci csekkzámla száma: 25.133.

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN

Előfizetést díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által jóváhagyott kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 39. szám.

Szeptember hó 26.

vitéz nagybányai HORTHY MIKLÓS:

A SZÉCHENYI SZELLEMEBŐL FAKADÓ TŰZ AZ ÁLDOZATOS, TISZTA HAZASZERETET TŰZE

A legnagyobb magyar születésének 150. évfordulóján országsszerte fellángoltak az emlékezés ünnepi tüzei

Vajdaság, nehéz időköt él át Európa és benne Magyarország. Népek sorsa dől el ezekben a sorsfordulások napokban, amelyekben a Magyarok Istenének különös kegyelméből a magyarság olyan szellemet idézhet tanácsadóul, mintaképül, mint Széchenyi István, aki mintegy száz esztendővel ezelőtt látnoki erővel jellemezte meg a magyarság és minden élni, boldogulni akaró nép ma megoldás előtt álló problémáira orvoslásának eszközeit. A legnagyobb magyar, aki az akkori Európa országainak politikai, gazdasági és társadalmi kérdéseit behatóan tanulmányozta és aki alaposan ismerte népe hibáit és erőnyit is, írásban, cselekedetben, kezdeményezéseiben sora felvetette azokat a kérdéseket, amelyek nagyrésze — hol erőteljesebben, hol félig-meddig megoldott formában — napjaink Európászerte időszerűségekké váltak. Széchenyi István szellemét idézte a nemzet születésének 150. évfordulóján. Országgyűrányító kormányzóknak gyújtotta meg a fáklyát, amelynek tüze, embertől emberig, faluról falura, városról városra válták. Országunk jövője, népiünk élete vagy halála, mindannyiunk sorsa függ attól, hogy a jelképes tüzet látó vet-e szemlét magyar lélekben, vagy színdalángként kihuny az évforduló! ünnepségek után...

Ha a legnagyobb magyar, István napzsámósának tanításai most, elhangzásuk után körülbelül 100 esztendővel, minden magyar szívbem megértésre találják; ha zart sorokban elindulnak, haladunk valamennyien Széchenyi irányító eszméi, szelleme utmutató fénye után. akkor esztendő múlva is hálattal szívvel idézheti az akkori idők magyarja Széchenyi utmutatást, mondván: „A magyar faj újra és újra kimenekült a halál karjából és ismét látványt kapva, megint az élek közé állott...”

A Széchenyire való emlékezés ünnepségrosorát szeptember hó 21-én délelőtt, a pesti Vigadóban, az ország előkelőségeinek és minden rendű és rangú képviselőinek jelenlétében megtartott ünnepség

nyitotta meg. Ezen az ünnepségen vitéz nagybányai Horthy Miklós, országgyűrányító kormányzó Urunk gyújtotta meg és adta át az ifjúsági küldöttségének az emlékezés fáklyáját, majd Bárdossy László dr., m. kir. miniszterelnök méltatta nagyhatású, művésziellen felépített beszédében Széchenyi István gróf nagyságát, tamításait.

„Emlékezünk gróf Széchenyi Istvánra ...

Féltékeny órákor érkezett a kormányzó pár a Vigadóba. A bejáratnál Bárdossy László miniszterelnök és bárónéhi Bárczy István államtitkár fogadta a kormányzót, akit a közönség szűnni nem akaró, lelkes éljenzéssel köszöntött. Az ünnepség be-

vezetéseként az Egyetemi Enekkar elénekelte a Himnuszot, majd a Kormányzó Ur meggyújtotta az emlékezés fáklyáját, amelyet ezekkel a szavakkal adott át az ifjúsági küldöttségnek:

— Emlékezünk Széchenyi István grófra, a leghivebb és legnagyobb magyarra, aki égő fáklyaként világított és világit ma is nemzetének. Tünneményes élete, hiapadhatatlan alkotóereje és irányító eszméi mindenkör utmutató fényt jelentenek a magyarság számára.

— A Széchenyi szelleméből fakadó tüz az áldozatos, tiszta hazaszeretet tüze. Átadom ezt a tüzet a magyar ifjúságnak, Hordozza lelkeben, védje a viharban és vigye embertől emberig, faluról falura, városról városra.

Az ifjúság képviselője, minden társadalmi réteg és foglalkozási ág képviselőjétől kísérve, magasztartóttól a fáklyával elindult a teremből. Az

„Csak az boldog, aki teremt, s ennél fogva csak az, aki Istennek napzsámósa” ...

— A nemzet igazi ereje saját vértéből származott megvalósult eredményéből. Mentől szűgérőbb az a szellem, amely nagyjaitnak emlékéből felénk árad, mentől inkább válik szavuk és példaadásuk bennünk cselekvéssé és előválogatás, annál gyerekebb, annál erősebb és szilárdabb az a közösség, amely nemzetnek nevezünk. Mert mi a nemzet? Sok kias embert erő, akarat és értelem egymásba fonódás színdaláng és személytelen ártomány.

— Irányító, célt, tartalmat, formát azok adnak neki, akikben a nemzet megszemélyesíti önmagát.

— Nincsen olyan valóban alkotó egyéniség, akinek ereje és szelleme ne fakadna és ne táplálkoznék egy faj és nemzeti közösségből. És nincsen nemzet, — méltó erre a névre — amelynek ne volna nagy egyéniségei. Az egyéniség tudja a hangot,

Az ünnepségen a kormányzó Ur-on és feleségén kívül a Széchenyi-icsalád, a főhercegek, a kormány és a törvényhozás tagjai és a magyar közelet kiválóságai jelentek meg. A Falu-Gazdaságtudományok tisztikarának tagjai testületileg vettek részt a magasztos ünnepségen. Az ünnepség lefolyásáról az alábbiakban számolunk be:

vezetéseként az Egyetemi Enekkar elénekelte a Himnuszot, majd a Kormányzó Ur meggyújtotta az emlékezés fáklyáját, amelyet ezekkel a szavakkal adott át az ifjúsági küldöttségnek:

— Emlékezünk Széchenyi István grófra, a leghivebb és legnagyobb magyarra, aki égő fáklyaként világított és világit ma is nemzetének. Tünneményes élete, hiapadhatatlan alkotóereje és irányító eszméi mindenkör utmutató fényt jelentenek a magyarság számára.

— A Széchenyi szelleméből fakadó tüz az áldozatos, tiszta hazaszeretet tüze. Átadom ezt a tüzet a magyar ifjúságnak, Hordozza lelkeben, védje a viharban és vigye embertől emberig, faluról falura, városról városra.

Egyetemi Enekkar éneke után Bárdossy László miniszterelnök mondotta el ünnepi beszédét, amelyet az alábbiakban közlünk:

„Csak az boldog, aki teremt, s ennél fogva csak az, aki Istennek napzsámósa” ...

amely a tömegek ajkán ézerszerűen visszhangzik.

— A nemzet életében szerepet vállaló igazi nagysága éppen abban rejlik, hogy életük, gondolataik, cselekedeteik hatása minden saját korukhoz köve. Az igazi nagyok áldozatokat a nemzet egén és a bejök éjszakájában öket keresi a tekintetük: vajjon most hová, vajjon most merre? Legalább így kellene, hogy legyen.

— Esztendővérténelünkkel adott a Gondviselés a teremtő és irányító géniuszok egész sorát, adta a magyarországnak. Csak az a tényszerű, hivatkoztunk-e nagyságukra jó lelkiismerettel olyan értelemben, hogy a nemzet csakugyan magáévá tette szavukat és tanításukat? Példájuk szerint élünk-e? Megvalósítottuk-e azt, amit számunkra kijelöltek?

— Időszerű kérdés és valóságos számonezés az azon a napon, amelyen

„Legnagyobb Magyar” emlékezők ünnepsélere gyűlünk össze.

— Széchenyi István magyar volt a szíve gyökereig. Magyar minden ér. szíve és gondolata. Mindmáig legelső napfényeszetet közből, ezeket a sorokat találjuk:

„Bizony, hogy én a legizgazabb hún fajtából származom. Ezt eléggé bizonyítja az a tény, hogy Svájc legzsebb alpesi táján és Itália legújabb völgyeiben és legkisebb vidékein sohaem érzek olyan melegen, nem tudok olyan önfelédten lelkesedni, mint hazám pusztáin és rónáin.”

Hívó volt, aki azt valotta és azt híná dette, hogy láthatatlan hatalmak vezetik bennünket a köztünk a legnagyobbn sem sokból több, mint csodálatos mesé eskőir magasztos kézben. Ott valóban a Gondviselés magasztos hatalma küldte ide, erre a földre.

— Azért küldetett, hogy felvirágyalmából ezt a nemzetet, amely — mint valóban írja. — az ő érkezésekor „melyen abadt”.

— Azért küldetett, hogy élénk tartása a magunk megismerésének tűrése, hogy lassuk fajtánkat sajátos nyelvtáiban, hibáinkkal és jótuladónaságunkkal, bűnéinkkel és erőnyünkkel. Azért küldetett, hogy felmelleje, felmagasztosítsa nemzetünket, tudatosul legye magyar hivatását és rendeltetését ezen a földön.

— Ennek a hármas küldetésnek a szolgálata, ennek a hármas feladatnak a teljesítése töltötte be egész életében minden percét gyótró szenvedésekkel feltöltött életének.

Ezt írja egy helyen:

„Csak az boldog, aki teremt, s ennél fogva csak az, aki Istennek napzsámósa.”

— Valóban Isten napzsámósa volt. S ez a kéz, amely fiatalon vitézül kardot forgatott, majd tüzet forgatott. — hogy 40 éven át többé ne tegye le — az a kéz, amig modult tudott, valahogyan az egész nemzet számára a fardhatatlan, a soha el nem pihenő munkát jelentette.

— De a betű, a szó csak puszta eszközök neki. Ezt írja erről:

„Jobb s tán égy kicsit hasznosabb dolgom is van, mint csak szónokolni és írka-írkaírtani. Ez ugyan szép, ha tudnillik szép. De azért mégsem tett s csak annyiban neveli a nemzet szellemét és anyagi kincsét és élépp hatalmát, amennyiben hasznos tette gerjeszt, s haszálán a káros tetteinek elejét veszi. S az és betű nem több, mint eszköz, amely magában semmi; de csak alkalmazása által válik hasznossá vagy károsná. Sokszor a legélelkebben éljenzett szónoklat és deklamáció, még a legnagyobb divatu könyv sem erővalóban annyit, ha tudnillik tetteibe és életbe nem megy át.”

hasznathajólag, mint é a szán-
t-vetnek, minden tant és zá-
nkülki, csak egy órai szántása
is."

(Hosszantartó lelkes taps.)

"Az erő a tettek után szomja-
dozik".

— Irta. — Az ő titáni ereje is tet-
késre vágyott. A peremberek úres tit-
lekedése és civódását felelt olyan idegen-
nyű áll, mint égbonyulót szökőcses
a ládái terjedő mozdulata felett.
Sohasem magát, mindig csak az egész-
sét, mindig csak a nemzetet nézte.

A cselekvés öröme, az alkotás vá-
gya egy izzott benne, mint még sen-
kiben ezen a magyar földön. Széleme
minderre kiterjedt. Minden átfogott,
mindent magához örlt, amiben al-
kotni, tenni, létrehozni akart.
Nemcsak a hatalmat hirdette, nem-
csak tervekét szóta, de tervét és gon-
dolatait is ezek megvalósításán át ön-
magát is valóságga beleírta, belevet-
te a haza földébe, és ez az ország mint
egy roppant arckép, több mint száz
év után, még ma is, az ő örök vonásai
szélikrózi. (Lelekes taps.)

Hány helyen járunk, — sószor
anélkül, hogy nemzetet vetnénk vele, —
az ő léptéinek fénylő nyomdokain.

Az ő gondolata teremtette valóságga
a „poros, sáros, zeg-zugos Pest-Buda”
helyébe ez az ezerfényű csodálatos
várost, pompás palotával a folyó két
partján. Az ő akaratra feszül meg a
Dunahídi két hatalmas pillér. Lezött.
Mossa tőle a földet a szél, a szél
a Tiszán, a Balatonon százezer
továbbli hajók az ő nevet mondják.
A szerdázó utak az ő kezeirésze.
S délen a Vasopuk örökre az ő emlé-
két álmódja.

A Magyar Tudományos Akadémia
az ő szellemének háza. Az állandó ma-
gyar színtársulat megteremtése s a
festészet és képzőművészet s a színpad
s a színház ott hon van, ahol a ma-
gyar társadalmat hajlékát emelték.
Köcskü egyesültek, szövetkeztek,
táborralépítéskor és iparvállalatok az
ő nevet hirdetik, s szerte az ország-
ban mindenütt, ahol nevesebb ál-
lok és tüzés paripák nevelődnek, ahol
bort termelnek, tisztét örökök és se-
lymet fonnak szorgalmasan, az ő ne-
vetük egy-egy székfője él. Bizony
hamar nem alkot holt föld, hanem él
ember s Istennek ez a napzásomása
egyetlen pillanatot sem mulasztott,
hogy a „csunyaság ország parlagjából”
házat teremtsen. (Hosszantartó
lelkes tapst.)

Ehhez nem volt szükségé politi-
kai népszerűsége. De ismétlenen meg-
mondta, hogy konvulzió nélküli refor-
mokat akar.

"Haszlatlan munkát nem szok-
tam tenni — vallotta bizkén és
joggal — és amit teszek, azt
előre ki szoktam kalkulálni."

— Eszméi elők megvalósításánál
is gyakoriak szempontokból indult ki.
Egyik barátjának ezt írta:

"Remélen, nem gondolkodol fe-
ligeltem olyan fölleletesen, az é-
lehlisheid, miképpen én életem
legszöb éveit arra pazarlom,
hogy végre néhány lovat futni
lassak, vagy hogy egy pipázó-
kötőt berendezek. Ezeket az
eszközöket azonban ártatlanok ta-
nak és elégsé a lakásoknak ta-
nak arra, hogy homfításaimat
odüklök kicsalagassam, egy
helyre összerögzítsem s őket egy-
mással, s a művelt idegenekkel
megismertessem."

Nem gazdaságos a sertés-
és baromfiéenyésztés
a forrnyesen védték
Rákoshygyi baktériumból
MÁKOSHI KAPRÓÉ S MEGRENDELHETŐ CSAK
AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Deákny. 6., lísz. 2/a
Ár: Demifonnai és Budgetet
4 6 8 10 12 15
5.10 7.50 9.60 11.40 13.80 16.80
Tasulnágos prospektus e lap
olvasásán ingyen!

— Számára a legfőbb, a legmag-
sabb, végéig elő mindig csak az volt,
fokozni a nemzet szellemi és erkölcsi
értékét, kifejlészen sajátos nem-
zeti valónkat.

— Ugy érzem, emlékeim nem ál-
dozhatnak méltóbban, mintha gon-
dolatait és tanításait újból és újból fel-
idézzük. Azokat is, vagy talán azokat
elsősorban, amelyek megvalósítása
meg nem, vagy nem egészen sikerült.
Mert mennyi mártír áldozat, kény,
sürgűret, amit megvalósításá meg s ma-
ma éppan olyan időszerű és sürgős,
mint volt az ő napjainban.

— A feladatot abban látta és hir-
dette:

"Hazánkat minden rendülét és
bomlás nélkül magasabbra emel-
ni és mindenkinék sajátját
szentnek tartva a lehető legtöbb
honosunkat boldogítani."

"Te azt gondold, — írja más-
hol — belső és külső kereskedés
javulása sorsunkat. En pedig
azt hiszem csak hirtökünk jón-
zanabb felosztása, javított tör-
vények, gazdasági rendszerünk
jobb elrendezése és jó hitel után
következhet belső és külső ke-
reskedés. (Lelekes taps.) Te azt
gondold, előmenetelünk csak
részben függ tőlünk. En pedig
azt hiszem: csupán tőlünk függ.

(Megzúló lelkes taps.)

— Milyen megdöbbenő aktualitás-
sal hangzik amikor ezt kérdezi:

"A hon vízei korlátlan dühük-
ben mindig előntésk az ország
legtermékenyebb vidékeit?" . . .
"Nem arról van szó, — írja —
hogy sirónok emlékezők fel a
magyar nagyság. De ahhoz kon-
centráldozni az ország felette pró-
zái dolog, hogy országunk nagy-
ságát csak a fölleletesen elren-
dezett honi technika biztosít."

— Erőben gyarapodva, léleken szilárdan, ma ismét útkarban áll a
magyar és európai hivatásának híesége szolgálataiban újra áldozza vért.

— Vitéz katonaí távoli harctereken, ezer halál veszélye között napról-
napra, óráról-órára bizonysgókat adnak arról, hogy ez a nemzet élni akar
és hogy méltó a díetre, amelyért áldozatot is tud hinni, méltó arra a jobb,
és a szabó szörre, amelynek bizárat igérete — mint tiszta harangszó
s ísbangó a vihar s jéden és amelynek megvalósítása rajtunk, a mi életünk
akaratunkon fordul meg.

— "Csak az marad a kérdés, mennyit tőr és mennyit mer a
magyar? Bizik-e erejében, állhatatosságában, hazaszeretében
s képes-e jelentékenyebb áldozatokra, amelyek legfokozottan abból
állanak: sokat tenni és keveset látszani. Előállni a mégis másnak
engedni az elsőségét. Legtöbbsz áldozni és legkisebb köszönetét
nem várni. Milyen a szívben hordozni a honért buzgó vért s ne
csak ajkon penzteni a hju szót."

— Széchenyi utján, Széchenyi követve, merjen ez a nemzet nagy
lenni, de legyen egyszersmind bölcs is a bizkét erejében, bizkét önmagában,
de sohase bizza el magát. S főházközdjük Széchenyivel együtt a Gond-
viseléshez:

"Adj nekünk Uram Isten tanácsozásra hideg vért s önts áll-
hatatos tüzet ereinkbe a végrehajításra."

A miniszterelnök beszédét többször
székelte meg a helyeslés és tetszés-
nyilvánítás a miniszterelnök nem-
akáró taps fogadta. Ezután az Egye-

A Széchenyi-émlékmű megkoszorúzása

A vigadó ünnepség a kormányzóí
pár távozása után véget ért. Meg-
alakult a díszes menet, amely az em-
lékezés fáklyáját és a Széchenyi-
család írg zászlaját vitte el a Szé-
chenyi-émlékműbe. Előli a levélték
díszszázada, utána a zászlószázad,
nyomában a fáklyavívó, akit az ifju-
ság küldöttsége követett. Újabb
zászlószázad s hajduktói körülvéte a
Széchenyi-család ég zászlója. Azt
követték Bárdossy László miniszter-
elnökkel az élen a résztvevő előkelő-
ségek. A miniszterelnök mellett Jó-
sef királyi herceg haladt.

Azok a nének, a Ferenc Jó-
sef-térre ért, a levezetéseken kal-
kalmi ünnepi nyilatványt adott elő. A
zászlószázad az emlékműhöz érke-
zett. A fáklyavívó harsónak hangja
közben állt az ifjuság küldöttsége
élen a kandelabér elő. A fáklyavívó
előlépétt, s az emlékmű előtt ma-
gasan lobogott az emlékezés lángja.

hatja. Így például számos híd, s
egy mozdor sem; számos gőz-
hajó, egy szabályzatlan víz
sem; sok színház, egy köbörli
társaság sem. Leginkább pedig
legyen nagy tökéletességre fej-
lett nemzeti erkölcsiség, azaz
számos vagyonos és egy ügye-
fogvott sem, temérék tanulj és
egy tanulatlan sem, számtalan
hazafi s egyetlen korcs sem."

(Lelekes taps.)

"Egyszerű erővel iparkodjunk
meg az irtástól, hogy
Magyarország egy ember
legyen kenyér és ruházat nél-
kül, fedél és szakimert nélküli
és az erkölcsi műveltséget senki
se nélkülözze."

— Könnyű volna e gondolatok és
tanítások sorát még tovább fűzni ab-
ból a kimeríthetetlen kincsestárból,
amit reánk hagyott. De akármennyi
idézünk is, alapja mindégyik gon-
dolatnak egy és ugyanaz. Rendíthetetlen
hit és hitélet, azaz szellemi erőiben.
Rendíthetetlen hit a magyarság jó-
vájában. Ez a hit a magyaros világszem-
léteink tengelye. A magyarság sor-
sáért sokszor győrtörök kétséggek,
aggodalmak, lázalmok, egészen az
örüléig. De lelke mélyén mindig élt
a bizonyosság, hogy a bukásokkal,
amikké átkünygtünk, az éjszakkal,
amik idég-örög rákövetnek, csak
tűnő pillanatok a nemzet életében.

— A mi biztatásunkra, a mi meg-
erősítésünkre írta ezt is:

"A magyar faj újra és újra ki-
nenekült a halál karjaiból és
ismét lábrakapva, megint az
élek közé állott."

Valóban a multak anyói baja, meg-
próbáltatása és szenvedése: Mohi,
Móhács, Világos és Trianon, csak
megkoszorozta a nemzet hitét, erejét
és áldozatkészségét.

bor megkoszorozta. Elsőnek a Kor-
mányzó Úr hatalmas baktörkoszorúját
hajléjt el Bárdossy miniszterelnök,
majd az országgyűvés két Háza, József
kir. herceg, a kormány, a főváros, a
törvényhatóságok, a tudományos és
társadalmi intézmények koszorúí
következtek. A család két-piros szala-
gál díszített koszorúját Széchenyi
Bertalan gróf helyezte el.

Ellindultak a fáklyavívók a buda-
pesti Széchenyi-alapítási intézmé-
nyekhez, aztán Nagycenkre és az or-
szágos a nagy világtól felé. Közülük
magasra lobban a fátyla, amelyet a
Himnusz hangjai kísérek.

Széchenyi emlékeztére a főváros
számos helyén meggyújtottak az em-
lékezés tüzeit. A Mezőgazdasági Mu-
zeum emlékfákliát rendezett, amely
több hónapig nyitra marad. Ünnepeit
az Orsz. Kaszinó s a Tudományos
Akadémia is. De a legnagyobb ma-
gyar emlékké, megünnepelték az egész
országban is azokban a városokban,
amelyeken a fákliás stáfta áthaladt,
mindenütt kegyeletes ünnepségek volt-
ak.

SZÖVETREZETI MUNKA

A Magyar Szövetkezeti Asszony-
liga keretében Rákóscsentszínhelyen
(Vörösmarty-utca 34.) működő Szö-
vetezeti Gazdasági Szövetkező Otthon
Véle nyolchetes tanfolyama október
27-én kezdődik. Résztvehetnek kis-
gazdasásozók és léányok, kiket az
Ötthonban a szövetkezeti öszoftozás
jegyében tanítanak elméleti és gyako-
rlati háztartási ismeretekre és az
újabb, korszerű háztartási munka-
feladatokra. Napjainkban különösen
fontos, hogy a háziasszony abból, ami
a szövetkezők általános és ami akadály
nélküli beszerezhető, lakarekös főzés-
sel, megfelelő táptértékű, izletes éle-
teleket tudjon készíteni. Tantervében
szerepel még a korszerű gazdasági
ismereteknek a helyes baromfi-
enyésztés, tojástermelésre, állat-
gondozásra, különösen házilapí mun-
vára, szobavásztásra, levelezési
előadások tartására való oktatás is.
Ezek a tanfolyamok minden téren
igyekeznek magasabbra emelni a kis-
gazdacsaládok gazdasági és művel-
tségi színvonalát. A tanfolyam rész-
vételi díja 86 pengő.

Mucsony (Borsod megye) újonnan épít-
tett székházát augusztus 20-án avatta fel,
szövetkezeti zászlószentelési kapocs-
tal. Fel. Vasvárosi Antal pápai tanár-
úr, kir.-kört főosztályvezető ünnepi
szentülése után mutatta a nap jelentősé-
gét és megáldotta a szövetkezőt zászlót,
Zsedényi Géza ügyvezető igazgató ismerte-
tette a szövetkező történetét és felment,
hogy

1936-41 a szövetkező 15.000 pengő
vászálkötés vállalatát, 3000 pengő
országkötő fizetést vissza tartjának.
Ezenkívül 3000 pengőnél nagyobb
összeget fordított jótékony célra.

Zsedényi Géza ügyvezető igazgató példás
és célrányos vezetése mellett a szövetke-
ző öregeiből építette székházát. Segít-
ségére volt ebben ifj. Szamosy Mihály
igazgatósgja tag, a szövetkező vezetősgése
és minden tagja.

Körösvégváras (Ablak-Torna megye)
szeptember 7-án tartotta székházavató
zászlószentelési ünnepét. A zászló-
anyait tisztet Dr. Bárdossy János fő-
műveltségi államtitkár felesége vállalta.
Ismeretleket és a szövetkező zászló
megáldása után az ünnepi beszéd és sza-
valatos hangzattak el. Az ünneppelő
kapcsolatossan a szövetkezőt öszoftozás
tervezéseket, a szövetkezők által a körösvé-
gváras szövetkező öszoftozást szavál
a célja, hogy tagjait ötfogondozásra,
baromfiéenyésre, állatgondozásra, ok-
tassa. A kiváló szövetkező munka ere-
ménye a székház megépítése, melyben
különös érdemeket szerzett a szövetkező
elnök, Molnár András kisgazda és ügy-
vezető igazgatója, Papp János kis-
tökös.

A beszéd után megköszöndött a szo-

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

Saját érdekében senki ne kérje áthelyeztetését

Felhívjuk a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások figyelmét arra, hogy senki ne kérje már más munkahelyre való áthelyezését. Tudvalevő ugyanis, hogy alig két hónap múlva már hazatérnek a munkáscsoportok, már pedig azok a munkaadók, akikhez most helyezték át munkájukat, az odahelyezettek utóköltőségét nem tartoznak megfizetni. Ha tehát bárki most munkahelye változtatását kezdeményezi, ezzel az okozhatja, hogy saját magának kell fedeznie hazatérési költségeit. Tehát ismételnék: senki ne forduljon most már sem a főkonzulátushoz, sem az Arbeitsamthoz áthelyezés iránti kéressel!

„Csüggedésünkben vigaszt, hogy olyan nép közt élünk, amelyek fiai együtt harcolnak a mi honvédeinkkel!”

Szemelvények a németországi Szent István-napi ünnepségekről írt levelekből.

Első számunkban közöltük már néhány szemelvényt azokból a levelekből, amelyek Németországban dolgozó magyar munkástevéreink írta nekünk ott megartott Szent István-napi ünnepségekről. Az alábbiakban ismét néhány ilyen kedves sőt idezőnk:

Nagy Erzsébet és Nagy Gusztáv-né, akik *Ókezi Mihály* csapatgazda vezetésével *Neudorfban* (bei Saal, Kreis Franzenburg-Barth) dolgoznak, írják a többek közt a következőket:

„Mikor szent királyunk áhítattal álmundok, a mi jó Kormányzó Urnamból szent fel buggó imánk és befejezőült énekeltek a Himnusz és az „Ah, hol vagy magyarok földünkön csillag”-t. Néhányan síriak közlünk, amint ilyen messze földön lenni ünneplünk ezt a napot. De ezeket megvizsgáltuk, mert csüggedésünkbe vigaszt, hogy olyan nép körében élünk, amelyek fiai együtt harcolnak a mi honvédeinkkel testvéri szeretetben. Minden reggel és este felállt fohásunk a Mindenható Istenhez, hogy erőben, egészségben és hazafias szeretetben öntáplálódjon és egytelmet haragsággá és Isten áldását kérjük föméltségű Horthy Miklós fővezérénkre, hogy egészségben, boldogságban éltesse nekünk a Mindenható...”

Zsoldi Veron és Csurai Róza, (Arnsfelde, Kreis Deutch-Krone), nagyon szép, lelkeshangu leveleiben számolnak be ünnepekről, amelyek a Főméltségű Ur és hitvese iránti hála hőkelet jegyében zajlott le.

A hazatérő Székelyudvarhely megyéből származó F. Balázs András, aki most 16 társával *Parloban*, Post: Joachimsthal U. M.) dolgozik, írja a következőket:

„22 éve vártuk, hogy nagy királyunk nevenapján felszabaduljunk ünneplhesünk. Most hála Istennek megértük ezt. Örömmel és buggó szívvél, de sajnos istentisztelet nélkül ünneplünk, mert a templom messze van. De így is boldogok voltunk és lelkesen ünneplünk a nagy napot, hála adva Istennek, mert megsegítette a magyart. De segítje továbbra is! Az Isten éltesse Kormányzókat Horthy Miklóst és hazánk nagy barátait Hitler és Mussolint. Éljen a magyar Haza!”

Ugyancsak ezekely örömmel és lelkesedéssel ünnepelek meg *Gramowban* (Kreis: Arnswald bei Serping) Máthé László és társai az ünnepet, azért fohászodva a magyarok is-

tenéhez, hogy „Horthy Miklós Kormányzó Urunk Öföméltségű országiszerte az árbo cacsodra vonatassa fel az országzászlót.”

Samu József és 19 társa (Sophienhof, Post Granow). Hálaosan köszönik, hogy a nemzetpolitikai szolgálat művészi kivittelt nyomtatványával éreztette velük, hogy nincsenek egyedül. Ünnepi hangulatban országalapot királyunkra emlékezve, Főméltségű Urunkért és honvédeink győzelmeit imádkozva ünnepelek a szép napot.

Hasonló szép és lelkes ünneplésről beszámoló leveleket küldjük és esztendőnkre időveltek szonozzuk Veres Demeternek, aki 22 társával *Gizendorfban* bei *Pritzwalk* dolgozik; valamint Pál Imrénének, aki *Ostmarkleiben*-ben szerez körösládayi és szabadny munkástársával magyar munkástevéreinek jó hírveit; végül Szabó Lajosnak és társainak (Kuschten).

Böcsi József (Gimrite über Halle/Saale). Így ír többek között:

„Kicsiny szobánkban egybegyűlt buggó emlékeztünk szent királyunkra és imádságunkkal az Istenhez fordultuk, hogy Horthy Miklós Főméltségű Urunkat vezérelje tovább azon az uton, melyen Szent István vezette, hogy visszazserehesse régi gyönyörű hazánkat. Szívünkben ez a mondat él ez az estén: „Ha Isten velünk, ki ellentünk.” A mai nehéz időkben arra kérlek minden magyar testvért, hogy értesek meg egymást és minden magyar szívében éljen a hit! Akkor az Isten szebb jövőt fordít felénk s új életet hoz a nemzetre, amelyet „a balsors oly régen tép...”

Böcsi József nagyon szép soraival fejezték be az idei Szent István-napi ünnepségekről szóló beszámolót. Bár sok-sok levél érkezett még, hogy időzünk beülnök okulás az az számára, akik még mindig nem értik meg, amit derék Böcsi testvérünk olyan szépen fejezett ki leveleiben.

Ősziék – tavasziak NITROGÉN-ellátása

PÉTI SÓ-val!
Mészsalétrommal!
Kénsavas ammóniák-kal!

Péti Nitrogénművek
RT. Budapest, V. Nádor u. 21

ÜZENETEINK:

Marozsán Irén (Karow, Kreis: Parchim, Mecklenburg): kéri sógorát Szenes Sándort írjon nek. — Máthé László és neje (Granow, Kreis: Arnsvalde bei Scherping): kéri alsócsereyvitny Árva Mihályt írjon nek. — Bak István és neje (Domäne Bennungen am Harz); Herpai Róza (Calau, Land Peizen-

dorf); Korokny Imréné (Gramzow, Kreis: Angermünde): köszöntök a szentistvánnapi ünneplésre! irt nagyon szép sorokat, amelyeknek azonban helyszük miatt nem tudtuk már helyt szorítani. Fentí levélrókat munkátszáraikkal együtt hazafias szeretettel köszöntük. — Fűh Béla, Lager-Setzdorf és Varga Mihály, Lindenow: Mindkettőjük címére elküldtünk egy-egy magyar-német szótárt. Üdvözet.

Kiev elesett

A nagyháború eseményei a harmadik év 3. hetében

A németek támadt oszlopai kelet felé az Azov-tengerig jutottak el. Ugyanakkor a nyugatról Kievebe nyomult német csapatokételek át-létek a Dnyeper és egyesített az csakról déli irányba támadt erőkkel.

A szövetséges csapatok most már átlagban ezer kilométernyire állanak három hónap előtti kiindulási pontjuktól.

Ezalatt pedig a német haditengerészet teljesen urrá lett a Finn-öbölben és birtokában vannak az összes támaszpontok.

Leningrád ostroma változatlan erőfíly folyik tovább.

A középső arcvonalról a szovjet támadások visszavetését jelentik.

A szovjet főparancsnok az Ukrajnában megvert hadsereg maradványait a Donec mögött igyekszik rendezni. Ez az általános helyzetkép. A részletes német jelentés ehhez hozzáfűzi, hogy

a kievi csatában ötven szovjet-oroz hadosztály teljesen megsemmisült. A foglyok száma 380.000-re emelkedett. Elfogták az öttök szovjet-hadsereg főparancsnokát is. Közben a német légiőrök jelentős pusztítást vittek végbe a szovjet haditengerészetben.

A szeptember 20-i híradás, hogy Kiev elesett és egész helyőrsége előlábta fegyverét,

voit a bevezetője ezeknek a nagy horedejű eseményeknek.

A szovjet helyzetét most már Angliában is súlyosan tartják. Nagy amerikai világlapok is csak abban reménykednek, hogy a szovjet még egy ideig ellenáll.

A német hadjelentés ismét szükzavú. Csak annyit tudunk a nagy összefoglaló híradás után, hogy a szövetséges haderők nagy győrszég-gel térték előre a kazáki Földén. Donec medencében, amely a Szovjet legfontosabb iparvidéke. A szén, a só, a kaolin, foszforit, vas, réz, cink és ólom lelőhelye.

Külön örömnk és büszkeségünk, hogy

a magyar honvédsapatok derek részt végeztek abból a hősi munkából, amiből az ukrajnai páralan győzelem kibontako-

zott. A magyar csapatoknak jutott az a kemény feladat, hogy az arcvonal legletkebb kiugró szakaszán védjék meg a Dnyeper vonalát és ekkeseredett bolsevista ellentámadásokkal szemben és ezzel lehetővé tegyék a német seregek kiépített hídfőből kiinduló támadások kibontakozását. A magyar honvédek ragyogóan oldották meg feladatukat és így méltán kérnek részt a sikerből.

Mély benyomást keltett világszerte hogy az orosz tengerészek kibőlveges hadigépeket behatoltak Gibraltar kikötőjébe ott értékes hajókat süllyesztettek el.

Lapunk zártakor érkezett a hír, hogy

a német csapatok elkéseregett közhelharban eljutottak Leningrád több elővárosába.

S az is, hogy az ukrajnai bekerült csata szétmorruló hadműveletet befejeztéküköz közelednek a szövetségesek megközelítették a Donec-iparvidék egyik legfontosabb gyárvárosát, a kronstadti öbölben pedig súlyos bombatalálat ért több szovjet-oroz csatahajót és egy rombolót.

POLITIKA

LOSSONCZY ISTVÁN ÁLLAM-TITKÁR

A kormányzó lossoczy Lossoczy István, Hajdu vármegye és Debrecon szabad királyi város főispánját ezektől az állásaitól — buggó szolgálatainak elismerése mellett — felmentette és a közeletástigyi tárcánkülli miniszternek alárendelt. Országos Közéletési Hivatalhoz államtitkárrá kinevezté.

AZ UJ ANKARAI KÖVET KINEVEZÉSE

A kormányzó a külügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr. Vörmlé János rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert az ankarai magyar kir. követség vezetésére és a török köztársaságban való képviselettel követi minőségben megbizta.

Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter a távozó dr. Vörmlé János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter helyét Ghiczy Jenő rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterrel látotta be. Ghiczy követ éppugy, mint elődje, a külügyminiszter állandó helyetteseként fog működni.

